

330.00

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

2004/04169
- 105

POSTBOKS 2704 ST.HANSHAUGEN 0131 OSLO

BESØKSADRESSE: STENSBERGGATEN 27

TEL: +47 22 93 30 50 FAX: +47 22 56 58 25

ORG.NR: 840 414 892 BNK: 1609 50 18185

e-post: nff@fysio.no www.fysio.no
Oslo, 3.1.2005

Vår ref.: 2004/356 / MS

Deres «200404169»

Høring - utkast til ny barnehagelov

Norsk Fysioterapeutforbund (NFF) viser til ovennevnte høringssak fra Barne- og familiedepartementet datert 9. november 2004.

Regjeringen foreslår å fjerne standardkrav og regler til barnehagene. Eksempelvis foreslås å fjerne normen for antall barn per ansatt, krav til ansattes kompetanse og utdanning og areal. Regjeringen forsvarer bortfallet av sentrale krav med at kommunene har et stort ansvar i barnehagesektoren, og derfor må sikres større handlefrihet ut fra de lokale forhold. Samtidig understreker statsråden at det er klart at kommunene *"har et lovpålagt ansvar for å sikre at barnehagene drives i samsvar med gjeldende lover og regler"*. Det som nå kan skje er at regjeringen åpner for å fjerne alle lovfestede kvalitetskrav i den nye barnehageloven. Det vil gjøre det mulig for kommuner og private barnehageeiere å senke kvaliteten i barnehagene uten å bryte loven. En stram kommuneøkonomi tvinger dessverre flere kommuner til å spare penger nettopp der de føler de har anledning til det.

Regjeringen mener at forslaget imøtekommer behovet for forenkling og modernisering av dagens lov. Videre argumenteres for at når kommunene får overført oppgaver og plikter, så skal de også få ansvaret for å finne måter å organisere og løse oppgaven på. Regjeringen håper på denne måten "... *at kommunene, ut fra et lokalpolitisk skjønn og demografi, kan prioritere hva som er viktigst og hvordan barnehagetilbudet skal utformes. På denne måten kan man oppnå en effektiv tjenesteproduksjon som imøtekommer brukernes behov.*"

For mange som har fulgt økonomiutviklingen i de fleste norske kommuner de siste årene, så virker ikke departementets argumentasjon troverdig. Opp til et visst nivå kan nok stram kommuneøkonomi bidra til å tvinge fram en mer effektiv tjenesteproduksjon. Nå synes imidlertid grensen å være nådd. Man kan i alle fall ikke gjøre, slik departementet i forbindelse med dette lovforslaget gjør, å vise til at det også gir et kvalitativt bedre tilbud fordi *"kvalitet har vært rettesnor i arbeidet med loven"*.

I forslaget argumenterer departementet med ord som "lokal handlefrihet", "kommunalt selvstyre" og "modernisering". I realiteten overfører de ansvaret for barnehageforliket til kommunene med en allerede uansvarlig dårlig økonomi og til de ansatte. Det er allerede en beinhard økonomisk kamp i kommune-Norge for å få løst de lovpålagte oppgavene. Det blir muligens billig å oppnå full barnehagedekning på denne måten, men løsningen er utrolig

kortsiktig og kan vanskelig gi en kvalitativ heving av tilbudet. Salderingspostene vil etter NFFs mening bli barn, foreldre og ansatte.

Areal

I § 3 i dagens lov står det: "*Barnehagen skal ha lokaler og utearealer som er egnet for formålet ut fra hensynet til barnas alder og oppholdstid. Barna skal ha mulighet for varierte aktiviteter i trygge omgivelser. Uteområdet skal normalt ligge i umiddelbar tilknytning til barnehagens lokaler.*" I forslaget til ny lov "*integreres disse kravene i § 2 og § 10*". Det betyr i praksis ingen retningslinjer om areal for barnehagene - nå skal det være opp til kommunen å vurdere dette, uten noen sentrale retningslinjer.

Dette forslaget til ny barnehagelov kommer fra en regjering som har villet profilere seg i forhold til folkehelsearbeid. Etter NFFs mening taler regjeringen nå med to tunger. At regjeringen åpner for å fjerne minstekravet til inne- og uteareal i barnehagene vil for mange kommuner bety en mulighet for innsparing. Det gir en stor fare for at realiteten blir mindre areal for barna til å bevege seg på. Samtidig som forslaget til ny barnehagelov kommer på høring, lanseres også regjeringens flerdepartementale handlingsplan for økt fysisk aktivitet i befolkningen (lagt fram 20. desember 2004). BFD er medansvarlig i handlingsplanen som på side 36 uttaler følgende: "*Det er i hverdagen de store utfordringene ligger med hensyn til å øke aktivitetsnivået i befolkningen. For barn og ungdom er det særlig på tre arenaer det kan legges rammer for fysisk aktivitet: barnehage, skole og skolefritidsordning (SFO). Stadig flere barn tilbringer mer tid i disse institusjonene, og det er derfor viktig at de får mulighet til å være i aktivitet i løpet av tiden de tilbringer der. Dette medfører et offentlig ansvar for tilrettelegging av skoledagen/barnehagedagen, egnede utearealer, krav til personalets kompetanse og involvering av elever, foreldre og nærmiljøet forøvrig.*"

NFF er enig i at barnehagen er en viktig arena for å fremme fysisk aktivitet, noe som igjen er helt nødvendig for å forebygge og redusere overvektsepidemien og fremme helsen til den framtidige voksgenerasjonen. For å kunne stimulere til og ivareta barns behov for allsidig og variert aktivitet, er tilstrekkelig plass en forutsetning. Dette er også svært viktig for barn med ulike funksjonshemninger. I enda større grad enn funksjonsfriske barn, trenger disse god plass for å kunne ta i bruk og utvikle sitt potensiale. Å fjerne kravene til inne- og uteareal er derfor etter vår mening svært uheldig. Barn har et stort bevegelsesbehov og trenger et visst areal å bevege seg på. Altfor mange barn er lite aktive eller inaktive. Det er av stor betydning for barns fysiske og psykiske utvikling at de får naturlige utfordringer i hverdagen. Fysisk aktivitet er viktig for alle barn uansett funksjonsnivå, men særlig viktig når vi nå ser en skremmende økning i omfanget av livsstilssykdommer - også blant barn. Vi bør vokte oss for at voksensamfunnet ikke legger begrensninger på barns utfoldelse og muligheter for mestring og spenning, men heller stimulerer til det.

Kompetanse og bemanning

I § 17 i dagens lov står det: "*Pedagogiske ledere må ha utdanning som førskolelærere. (...) Bemanningen i barnehagen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Departementet gir utfyllende forskrifter om pedagogisk bemanning.*" I § 19 i forslaget til ny lov lister departementet opp ulike alternativer som alle åpner for flere barn per pedagog enn det dagens lov krever. Alternativ D stiller ingen krav til kompetanse eller bemanning: "*Bemanningen skal være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet. Barnegruppene skal ha en størrelse som er hensiktsmessig ut fra barnas alder og forutsetninger.*"

Etter vår mening er personalets kompetanse og forholdet mellom antall barn og personale de viktigste faktorene for å sikre kvalitet i barnehagene. Ingen av alternativene i lovutkastet sikrer opprettholdelse av normkravene på dagens nivå.

Det finnes etter NFFs mening gode grunner for å beholde kvalitetskravene man har i dagens barnehagelov. NFF støtter derfor en videreføring av dagens krav til førskolelærere og begrensninger i antall barn per voksen. Sikkerheten kan også svekkes når det blir flere barn per ansatt. Dessuten er kompetansekrav til personalet etter NFFs mening, helt nødvendig for å sikre tjenestekvalitet. Å fjerne pedagogisk kompetanse i barnehagene er ikke veien å gå for å bedre kvaliteten.

Med vennlig hilsen
NORSK FYSIOTERAPEUTFORBUND

Eilin Ekeland
Eilin Ekeland
forbundsleder

Merete Sandstad
Merete Sandstad
utreder